ఆంధ్రభూమి వివిధవాఙ్మయపత్రిక
ఆదివారం 19-4-1970

తివ్రన కవిత్వములో శృంగారరసపోషణము

—తిరుక్కోవళ్ళూరు మధుసూదనస్వామి

అఖండప్రజ్ఞావంతులవతి ప్రతిభాశాలురి వాసాధారణ నైలకోల్పుకొని ఆంధ్ర కవితా సామ్రాజ్యమున పటభిద్రుడై అంధ్రభాషామ తల్లి కిపూర్వాలంకారములు గల్పించి ఆనందామృతమును విరివిగ్గు పలురికవుల విద్వత్కవితలతో నవరిసాలంకారి భూయిష్ఠమైన కావ్యమును మూల్యదా ప్రబంధమును రచించిన, ఆంధ్రభోజుడగు శ్రీకృష్ణదేవరాయల యాస్థానమునలంకరించి తిన యశశ్చంద్రికిలను దిగంతములందు ప్రసరింపజేసిన కవిశేఖరుడగు నంది తిమ్మకవ్యుడు శృంగారరసాలిషి. తివ ప్రబంధమగు పారిజాతాపహరణములో శృంగారరసమునొలికించినాడు. శృంగారరసమగుటచే ఆ పద్యములను జదివి మనమానందమును బటజాలగ ఉచ్చితిబ్బబగుదుము. కనుమరోమల కరియగుట సత్యభామాదేవి మనకు ద్యగోచరమగుచున్నట్లే యుండును

ఈ కవిశేషుడు మధురాతిరిమల పెలయించి తిమ్మని మధురపదములల్లి సత్యభామాకృష్ణుల కేళీవిలాసములను హృదయంగమముగా వర్ణించి పరిపేశలమైన కవితిత్వముతో పర్యవసిసి జనతా హృదయములనయస్కాంతమ్ము లోహమునుబోలె జదువువారి దృష్టి నొక్కమ్మడి వాకర్షించు నిరతిశయ ప్రభావములు సౌందర్యమును తివ ప్రబంధమునందు పృష్ఠించినాడు.

పారిజాతాపహరణములో పారిజాతదేవి కోపమునెందిన విధము శ్రీకృష్ణుడామె మూ అడంచు ఘట్టముల నిన్ని తదవలు జదివినను, వినినను, వ్రాసినను తృప్తిపడిదు పరికదా! మనల జదువవలె నెడి వినవలెనెడి, వ్రాయవలెనెడి బాంధ జనించును. ఎందరిందరో మహామహులు ఈ మహానుభావునిగూర్చి వ్రాసినారు. వారికన్న మెండుగా వ్రాయజాలకున్నను కొన్ని అంశములను వారి కొంతి ఆనందమునాభినందనలె నెడెకోటితో ఈతివి కవిత్వము అందలి శృంగారరసపోషణమునగూర్చి యించుక వ్రాయుచున్నాడను. ఇ కొన్ని పద్యములను బరిశీలింతిము.

కలహాశన ప్రయుడైన వారిదుడు శ్రీకృష్ణుడు పారిజాత ప్రసూనమునియ్యుట యును దనినా వానుడివుడు చెంతి నున్న భోజకన్యకొపగుటయును మాచిన చెలి తెలుతో చెప్పగా వినిన సత్యభామాదేవి కోపావేశమును దిలకించితిము

చంగ అని పిశ్చిటుపడ్డ యుగాంగ
యంబలె కేయి వోయలి
గ్గిన దతికొన్న బీవణ హుతాశన
కేలయనంగ లేచి హే
చ్చిన కనుదోయి కెంపు తివ
చెక్కు లుంగుంకు ప్రతిబింబం
జనితి నవీన కాంతి వెదచలగ నద్దద
భిన్నకతియై

చెలికి తెలిమాటలు విని దెబ్బతిన్న వాడవ్వ కవిలేవితి హోగ్రుని జ్వాల వలె విజృంభించి నన్ను లెరివడ మిక్కిలి కోపముతో మరికాప తిముల యొక్క నూత్నకాంతి ప్రసరింపగా బొంగురు కంఠముతో తివ యవస్థనుజెప్పుకొనుట కిడువింతిగానున్నది. ఆ కోపావేశములో సత్యభామ మదేంతి అందము గానున్నట్లు మనకు దోచును. కోపములో పెరిమ శృంగారా వాయికవలెనే కన్పట్టును. అసలు తిమ్మకవ్యుని సత్యభామే వేరు. ఆమెను వర్ణించు పదముల కొందిద్యము నలవికానిది. ఆయన సత్యభామను ఇందు విభావ, నవజ దిశాయతాక్షి, లలితేంద్రి నీలశశాలోలుకేశి, కిన్నరకంఠి, ఎణిశాబ విలాలసేత్రి, కరిరాజలోచన, లంబోదరి మ, మదిరాక్షి అనవిందానన, హేమనిభగాత్రి, కువలయ నేత్రి తరాక్షి, నవపంచదాలిక అని తరిశే ముఖీశాలిని, అవ్యాపాధానసౌందర్య భావజితమనోహ్వాపెల్యములన్నియు ముసుముసుగానున్నవి. అందు కనే కాబోలు! ముక్కు తిమ్మనామ్యముద్దు పలుకు అనా వానుడి యేర్పడినది

మా ఏమేమీ కలహశనుండ
ఘట్టికయే
ఉంచి యిటాడి వా
యా ఏ టలెత్తి యొగి తానివియె
వా యా గోపికావల్లభుం
డే మేరు డెము రుక్మిణీపతియు నీ
వింకేటికిన్ దాచెదే
నీ మోమాటలు మాని నీ రమణులీ
నిక్కంబెటేంగంపవే

వారిదుడిక్కడకు వచ్చి ఈరీతిగా మాటాడినాడటే, వాని వన్నిటిని వా వానుడివుడు వినినటే రుక్మిణి నన్ను గూర్చి యేమి మాటలాడినదో నీవింను దా చుట యెంగులకు? ముబస్తుకులు కాలించి యుద్దారమును వచించుము. ఈ పద్యము తియు వటకి చిక్కిలో వడియు నది చెలి తెలు సత్యభామ అడుగు విధానము మిక్కిలి రమ్యముగానున్నది. పద్యములోని పదములన్ని యు సామాన్యపదములేయైనను ఆ సక్తి భూయిష్ఠము గానుండి మనకానంద పారవశ్యులనొర్చి విశేషులజేయును. ఈవిని పనివిరుపమ కవిత కాశలము వకు ఇంతిన్న నింకేమి ఉదాహరణము కావలయును.

ఇలి అతులమహిమ, భావమని నుచిరి
దానో పెద్దనేనిమ
త్యుగునకు నిచ్చుటబోదవి నూడిన
యిచ్చిన నిచ్చెదగాక తా
నదిరాడు ప్రియంబులు నెడకర్పిణ
పేసివడేటేదగాక యా
మతికిరి కేలుపుంద పనివమ్ముదలం
పదగ కేల యవచ్చుటన్

"వారిదుడు పారిజాత పసూనమును సాటిలేని గొప్ప ప్రభావము లదివి శ్రీకృష్ణునకు కాక్కనిచ్చిన విచ్చుగాక ఆ కృష్ణుడు దానిని రుక్మిణి కొసంగిన నొసంగుగాక. కానియామాయలమారి వారిదుడు అవట వా ప్రస్తావన నెందులకు తేవలయును?" అనుసత్యమాటలు విన సాగుగానున్నవి. ఇదియంతియు శ్రీ సహజ గుణమైన మత్సరమును బహుంచక్కగా వ్యక్తము జేయుచున్నది ఇంకను చెలికి తెలో శిష్యుచు "ఓ చెలి! ఈ మహావారు తిమ్మ అాడలను మరిచి శ్రీలను నమ్మదగదని చెప్పదురు కాని నిజమాలోచించినచో మహావారే శక్తుల మేమములవలె తంగల స్వభావములవారు వారి నెన్నటికి నీ నమ్మగూడదు" ఇందలి సత్యాసత్యములెట్లున్నను సందర్భమునకు దగినటుగా నున్నది. పద్యపాఠముగూడ కలహ సుందరముగానున్నది. "శరగంటు దనలచిత్తులు వారి నమ్మబోలునె చెలియా! ఈ పదముల సౌందర్యము యుగయుగాలకై నశించదరదు పరికదా! మీదు మిక్కిలి మరింత ఇనుమడించును దీనివలన ఈ కవి పద్యాని ధారాశుద్ధియు లేట తెల్లమగుచున్నది.

కోపావేశములోనున్న సత్యభామ పరల మిగుల బొగులుచు చందనవృక్షపు తొర్రలోనికి వాకిన్నకవలె కోపగృహమునకు వెళ్ళినదట. ఆలిగిపోయి పరుండుటనుగూట ఎంత వింతిగా వర్ణించినాడో చూడుడు.

ఉ॥ మానినిచీర ఘట్టకొని మానిను
లోడ నిరి సభావయై
కానిన కట్టుగట్టి నిడువాలిగ నస్తరి
పట్టు పిటిలాడ
గానిలి చీరటింటి కడకంటిపై
జలదాంతి చంద్రరే
ఖా పద్మ కాంగిదై పారిలి గాడ
మనోజ విషాద కేదనన్

మానినిచీర ఘట్టకొని తిలచుటు గుడ్డ కట్టుకొని మందముగా కనురిపట్టు పెట్టి చీకటింటి కంకటిపై చేతులు చేరవప్పబడిన చంద్రరేఖవలె ఇరుమడించిన మదన తాపముతో పారిలుచున్నదట సత్య. జలదాంతి చంద్రరేఖా సద్భాంగిదై పారలెనమాటలు మనము మరువగలమా? మరిచి పోదమన్నను మరుపునకు వచ్చునా! చిత్రకారుల మైనచో తక్షణమే ఆ జలదాంతి చంద్రరేఖా పద్మాంగిదై పారిలుచున్న సత్యభామాదేవి చిత్రపటమునగీసి పారవేయుదుమా! అంతటి ఉత్తేజ [illegible] కవిత్వము అతిని

(మిగతా పేజీలో)

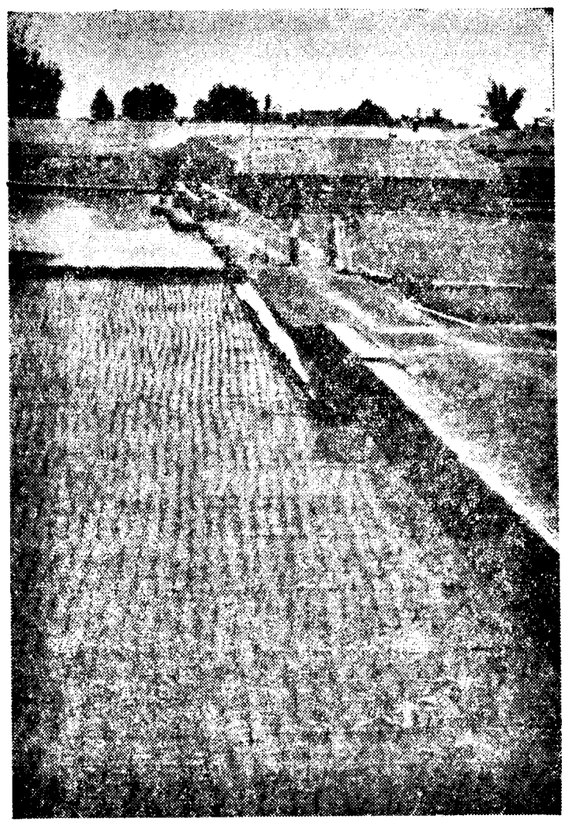

రైతు ముందు చూపు

ఆగ్రిపెలెల పరిశ్రమ నుండి వ్యవసాయ రంగంలోకి దూకాడు శ్రీ ఐ పి. మూర్తినాయక్ ఒట్టి పాలం కేంద్రములో ఎపుడతని వ్యవసాయ క్షేత్రం ఎన్నో కొంగొత్త విధానాలకు, సాధనాలకు పుటినిల్లయింది

ఆయన పొలం రెండు గుట్టలవడుచు వుంది. ఆ గుట్టలను కలుపుకొని భూమిబ్బంలో, 18ఘంటాల్లో దిగువన ఉన్నటియని పొదాడ. ఒక ఆనకట్టను నిర్మించాడు శ్రీ నాయక్ దీనివల్ల మా అని అతని పొలంలో నంపత్సరం పొడవునా నీరుంటుంది. మొదటి చిత్రం చూడండి ఈ 230 మీటర్ల ఆనకట్ట నిర్మాణానికి ఆయన 25,000 రూపాయల ఖర్చుపెట్టాడు. ఆ ఆనకట్టవలన ఎలిగే లాభాలను బట్టిచూసే ఇదేమంతి పెటుబడి కాదంటాడాయన.

శ్రీ నాయక్ వ్యవసాయాన్ని పారిశ్రామిక దృష్టితో చూస్తాడు పరిశ్రమ నుండి రోజువారీ, నెలజీతం, లాభం కోయ, ఎల్లితే ఎదో వ్యవసాయ పరిశ్రమల వెలకొల్పవచునన్నది. ఆయన అభిప్రాయం ఆయన ఇటా ఏడాదిపొడవునా పరిపైరు పాటడు, కంటం చేస్తున్నాడు. ఇందువలన ఎండుగట్టి గుజ్జుకార్గానా, తివుడు మానికార్గానా, బియ్యపు పిల్లు, పంట పరిశ్రమలకు దోహదం లభిసుంది

తైవాన్, ఐ ఆర్ 8, కల్చర్ 28. ఐ. ఆర్-160, టి టి ఐ 8 ఇటా శ్రీ నాయక్ కొంత్త కాలన్నిటినీ పెంచి చూశారు కాని అన్నిటికన్న ఐ ఆర్-255 నరి పరియైనదని ఆయన అభిప్రాయం దీనికి హెక్టారుకు 45.57 కిలోల వత్తిజని పరిపోతుంది. కలకలలాడే ఆయన ఐ ఆర్-255 పైగ (రెండవ చిత్రం చూడండి) చిత్రంలో శ్రీ నాయకు పుల్లాడు నుచూచిన కొత్త రైతులాయన నుండి 15 మెట్రిక్ టన్నులు తీసుకుపోతాడు ఆయన వరి రకాల పంపకానికి కృషి చేస్తున్నాడు.

"నారు మొక్కలను గడ్డిలో నాటలి నాటాలి. పొలంలో పాగుగా తూర్పు పడమరలుగా, వరుసలలో, ఒక గట్టు సాయంతో నాటుడు మంచిది. నారును పీకిన రోజునే నాటాలి. నీరు నిలిచే పొలాల్లో నీరు పడకపడానికి కాలవలు తవ్వాలి (ఆయన భూగర్భ డ్రైనేజ్ క్రింద ఇంట్లాంటి ఏర్పాటుంది) త్రేవలతో ధాన్యం కూడండి "అన్నదాత స్వాధీనం మీద శ్రీ నాయకి చేసిన సలహాలు! ఆయన పొలాన్ని చూసి ఒక అంతర్జాతీయదిరి నిపుణుడు ఆ దొక చిన్న వరి పరిశోధనా క్షేత్రం! అన్నాడు."

రవివర్మ

ఒక మాట - రెండు పూలు

"అబ్బా! ఏమిటిది! విజయా! నా విమల రెండేళ్ళనాడు పైలు ప్రమాణంలో మరణించిన విమల బతికి ఉండడమా! అపంచిం! నేను వెళ్ళి చూశాను! మరణించినవారి ఎటోలన్నీ చూశాను! రైల్వే వారి రికార్డుకూడ చూశాను! ఏమిటో అయ్యగోచరంగా ఉంది! అప్పటి విమల రెండేళ్ళ తరువాత నా అడ్రసుయిచ్చి, నా భార్య నని చెప్పి నన్ను పిలిపించమందిట! యిది ఎలా నమ్మడం! ఎంత ప్రమాదం జరిగిపోయింది! విమల పోయిన పనిగా నికి జాలకివి చేసుకున్నాను! ఇపుడు ఏం చెయ్యాలి జానకి! ఏంచెప్పాలి! బహుశా ఈ విమల యింటో విమల కాకూడదూ! అయినా ఒక సారి వెళ్ళి చూస్తాను! పాపిలి ఎవరో! ఏమిటి వాకోపమనుకోక్షు! దీనికేమిటి పరిష్కారం" అని ప్రసాద తినను విశాఖపట్నం మెంటల్ హాస్పిటల్ నుంచి వచ్చిన ఉత్తరం మళ్ళీ చదువుకున్నాడు.

ప్రసాద్ కర్నూలులో వ్యవసాయ శాఖాధికారిగా పనిచేసున్నాడు తండ్రి గుంటూరులో ప్రభుత్వోద్యోగి. ఒక్కడి పైరి కాలక్షేపం చేసున్నాడు. బాపట్లలో అగ్రికల్చర్ బి ఎస్. సి. వ్యవసాయశాస్త్రంలో వ్యవసాయశాఖలో డిమాన్స్ట్రేటరు ఉద్యోగం వచ్చింది ప్రసాద్ కి ఉద్యోగంలో మంచి పేరు తెచ్చుకొని అంచలంచలమైన ప్రమోషన్లువచ్చి ముప్ది సంవత్సరములకే వ్యవసాయశాఖాధికారిగా నెల్లూరులో ఉద్యోగం చేస్తుండగా శ్రీకాకుళం నుంచి వచ్చిన విమల సంబంధం స్థిరపరుచుకున్నారు. విమలను చూడగానే ఆమె అందానికి ముగ్ధుడయ్యాడు ప్రసాద్. వివాహం అవగానే నెల్లూరులోనే కాపరంపెట్టారు. తరువాత కర్నూలుకు ట్రాన్స్ఫరు అయింది.

మెంటల్ హాస్పిటల్ నుంచి వచ్చిన ఉత్తరం చూడగానే విమలతో తను కడిపిన సంసార జీవితంలోని మధుర క్షణాలు, సరసాలలోని రీతులు గా ఒక్కసారి ప్రసాద్ స్మృతిపథంలో తిరగాయి. వివాహమయి సంసార జీవితం సాగిస్తున్న రోజులలో, తరచుగా విమలతో గిలిజాలు పెటుకొని, కోపం వస్తే విమల ముఖం బాగుంటుందని కోపం వచ్చేటాటలచుటుండేవాడు

ఒకరోజున ఆఫీసునుంచి యింటికి వస్తూనే "విమలా! విమలా! ఏం తెచ్చానో చెప్పుకో! అని ప్యాకెట్ చూపిస్తూ అన్నాడు!"

"స్వీట్సు"

"కాదు"

"ఇంపిటు చీర"

"కాదు"

"అబ్బా! నేను చెప్పుకోలేకపోయానని ఒప్పుకుంటావా! చెప్పండీ!

"అసలేమీ కాదు! నువ్వు కావాలని అంటుంటూనే అది తెచ్చావు! చూసుకో అని ప్యాకెట్ అందించాడు ఆతృతగా ప్యాకెట్ విప్పిచూడగానే అందులో "గద్వాలచీర" అనే పేరల నిక్కగా వ్యాక్ చెయ్యబడి ఉంది

"ఇదా కేను కావాలన్నది"

"గద్వాల చీర కావాలన్నావు దా ఇదుగో తెచ్చాను"

"నా కేం అక్కరలేదు" అని పుస్తకం బల్లమీద పడేసి వెలున్న విమల జడపునకుని తివ పుల కొట్టాని

"ఇదుగో ఆపలు గద్వాలచీర! అని తివ పెనా నతు లో ఉన్న మళ్ళీ ప్యాకెట్ తీసియిచ్చి

"నీకు యిపమెంటు గులాబీరంగు, ఆకుపచ్చ జరీశ్రీరుతో ఉన్నదే సెలెక్టు చేసి తెచ్చాను. "ఇప్పుడు కట్టుకొని నాకుచూపించాలి విమలా" అని ప్రసాద్

కొల్లూరు రమాదేవి

అన్నాడు వెంటనే విమల గదిలోనికి వెళ్ళి గద్వాల చీర కట్టుకొనివచ్చి ప్రసాద్ కు నమస్కారం చేస్తుంటే తివ తి "విమలా! ఈ చీరలో నీవు ఎంతో అందంగా ఉన్నావు! అని దగ్గరకులాగుకొని ఆమె ముఖాన్ని ముద్దులతో నింపేశాడు ప్రసాద్! "ఎంత మంచివారండీ మీరు! నన్ను ఉడికిద్దామని కోపం తెప్పించాలని ఆ పుస్తకం యిచ్చి వెంటనే కోపం పోగొట్టడానికి యీ చీర యిచ్చారు. "లేదండి భోజనం చేయగానే" అని ప్రసాద్ ను మెచ్చుకుంటూ వంటింట్లోకి నడిచింది విమల

మరొకసారి ప్రసాద్ తివ పేహితులతో పేకాటకువెళ్ళి రాత్రింతా ఆడుకొని తెల్లవారుజామున పొద్దున యింటికొచ్చిన భర్తకుచూచి

"ఏమండి రాత్రంతా ఎక్కడున్నారు మీరోపం నని పెటుకునే ఆడుతుందని తురిచిపోతేఎలా! అవునులెండి! రాత్రేమ్మ కా పరం చేశారోలేదో! నాతో చెప్పుకోతి ఉంటుంది! ఇంకో కొమ్మనుపట్టుకొని ఉంటారు" అని దులిపేసున్న విమలనుచూచి

"ఒక్కరాత్రి యింటికి రాకపోతే నువ్వు ఎటా ఉంటావో చూదామని ఫ్రెండ్సుతో కార్డు ఆడుకుందామని వెళ్ళాను అనుకున్నంతా అయింది! ఇంత అవమానం అయితే ఎట్లా" అని అనుకుని యిచ్చి తివంటే భాగ్యమన్న అటేమాటానికి నుంచిపోయాడు ప్రసాద్.

ఇంకొకరోజు ప్రసాద్ యింటికి రాగానే ప్రక్కింటివారి బాబు నిముడు పెట్టుకుంటున్న విమలను చూచి

"విమలా! నాకేప్పుడిస్తావుయిల్లాంటి బాబుని" అంటున్న ప్రసాద్ తో

"ఒక్క అన్నలు అనండి మనకు కూడ పండంటి బాబో పాపోవస్తుంది"

"అమ దోంగా; యింతి సంతోషమైన వార్తను యిన్నాళ్ళు నాకు చెప్పకుండా దాచావా! అని వెంటనే బజారుకువెళ్ళి స్వీట్సుప్యాకెట్ తెచ్చి విమలకిచ్చాడు

ఇట్లా ఉండగా విమలతల్లికి జబ్బుగా ఉందని విమలను చూడాలని కలవరిస్తున్నదని ఒక్కసారి విమలను పంపమని శ్రీకాకుళంనుంచి జాబురాగానే ప్రసాద్ విజయవాడకు బస్సులో బయలుదేరి అక్కడ హైదరాబాద్ ఎక్స్ప్రెస్‌లో ఎక్కించి తిరిగి కర్నూలుకు వచ్చాడు ప్రసాద్.

"అయ్యగారూ చీటిపడింది! లేవండి!" అని ఫ్యూస్ సుబ్బారావు మాటలతో ప్రసాద్ ఈ లోకంలో పడ్డాడు.

"చీటిపడిందా! తెలియనేలేదు" అని యింటికి బయలుదేరాడు ప్రసాద్ ఇలుదగరి పడుతున్నకొద్దీ మనస్సులోని ఆందోళన అధికం అవుతోచింది.

ఇల్లుచేరగానే

"జానకి... ఆఫీసు పనిమీద విశాఖపట్నం వెడుతున్నాను ఓ వారం రోజుల్లో తిరిగి వస్తాను"

"అమ్మా, నాన్నగారోజులే! మిమ్మల్నా దిలి ఉండగలను మీ తో నే వస్తాను! నన్నుకూడ తీసుకు వెళ్ళండి" "ఎటే తిరిగిరానూ! నేను ఆఫీసు పనిమీద వెళ్ళి అక్కడ పనిచూసుకుంటుంటే నాకేం తోస్తుంది పని ఎంత త్వరగా అయిపోతే అంతిద్దిబ్బుగా వచ్చేస్తాను! నా బట్టలు సద్దుమరీ" అని జానకిని ఏమాధానము చిహ్నాడాలిడిగా వెళ్ళిపోయాడు ప్రసాద్.

రాత్రి యింటి పని చూసుకొని లైటార్పి పడుకుందామని జానకి టేబిలు దగ్గరకు వెళ్ళగానే బల్లమీద మెంటల్

(మిగతా పేజీలో)

తెలుగు సాహిత్యంపై రష్యన్ భాషలో పరిశీలన గ్రంథం

ఉత్తర భారత దేశ భాషలలో పంజాబీ, బెంగాలీ, హిందీ, ఉర్దూ సాహిత్యాల చరిత్రలు ప్రాచ్య విద్యా ధ్యయన సంస్థ వారిచేత (సోవియట్ విజ్ఞాన శాస్త్ర పరిషత్తు) "ప్రాచ్య సాహిత్యములు"లో ప్రకటించబడ్డాయి. ఇప్పుడు ఆ వరిసలో తెలుగు సాహిత్యం మీద గ్రంథం వచ్చింది. దక్షిణ భారత దేశంలోని అత్యంతాపక్తిదాయక సాహిత్యాలలో/ఒకటైన తెలుగు సాహిత్యం మీద రష్యన్ భాషలో వెలువడిన మొట్టమొదటి చారిత్రక పరిశీలన యిదే. ఈ మూలలో వెలువడిన యితర పరిశీలన గ్రంథాల మాదిరిగానే, దీనిలో కూడా ఆది నుంచి యింతివరకూ తెలుగు సాహిత్యంలో వచ్చిన అభివృద్ధి చూపబడింది. దీనిని వ్రాసినది మా స్కో నివాసి జోర్యా పెత్రూనినేచేవా, లెనిన్ గ్రాడ్ నివాసి నికితా గుర్నోవ్ లిద్దరూను. వీరిద్దరి యింతివరకు యీ రంగంలో ప్రత్యేక కృషి జరిపిన సోవియట్ భారతీయ విద్యాధ్యక్షులవే తేలు

తెలుగు సాహిత్యవృద్ధి క్రమంలో మూడు ప్రధానయుగాలున్నాయని రచయితల అభిప్రాయం. ఆ యుగాలకు వరిపడునట్లు పుస్తకం మూడు భాగాలు చేయబడింది 1 మధ్యయుగం: 9వ శతాబ్ది నుంచి 5. ఆధునికయుగం 19వ శతాబ్దపు ఆఖరి పాదం, 20వ శతాబ్దపు ప్రారంభం కాలము. 3. నవ్యదేశ ఇటీవలి యుగం:

మధ్యయుగ చరిత్రనూ ప్రజలనూ వారిదేశమూ పేరున పరిచయం చేసి ప్రకరణాన్ని నికితా గుర్నోవ్ వ్రాశారు. ప్రథమ భాగంలోని ఒక ప్రకరణాన్ని, ఆధునిక, నవ్య యుగ భాగాలనూ జోర్యా పెత్రూనినేచేవా వ్రాశారు.

రిమూనిమి పది శతాబ్దాలకు పైగా కాలానికి సంబంధించిన అసంఖ్యాక యథార్థ ఘటనలు, రచయితలు రచనలలోంచి పెత్రూనినేచేవా, గుర్నోవ్ తమ పరిశీలనలో ఏం, అతి ముఖ్యమైనవానినే ఏరుకున్నారు మార్గికవిత్రయ ప్రవర్తకుడు నన్నయభట్టు (11వ శతాబ్దం) వ్రాసిన మహాభారతం వినిలో ఒకటి. దానిలోని పాత్రలు జీవిద్యార్థులుగా వుంటూనే జీవితినుంచిబుద్ధిపూర్వకంగా దూరంగా నిలబడినట్లు మాకు కనిపిస్తారు అన్నారు రచయితలు. పాల్కురికి సోమనాథుడు వ్రాసిన భక్త చరిత్రలు తీసుకొన్నారు ఈయన ప్రతిభావంతుడైన శైవ (వీర శైవ) భక్తకవి పన్నెండవ శతాబ్ది చివరిభాగంలోనూ పదమూడవ శతాబ్ది ఆరంభంలోనూ జీవించాడు. ఈయన వ్రాసిన బసవపురాణం, పండితారాధ్య చరిత్రలలో "జానపద గేయాలలో ప్రధానంగా కనిపించే ప్రకృతి, పురుషుల ఏకత్వ భావం" నిండి వుంది పదమూడవ శతాబ్దానికి చెందినవాడేతిక్కన సోమయాజి వున్నారు. తెలుగు ప్రాచీన సాంప్రదాయిక కవిత్వంలో "పండితి" కవిత్వం "ప్రజల" కవిత్వం క్రమంగా సమన్వయం పొందిన శైలి తొలుత రచనలలో ప్రారంభమయిందని చెప్పవచ్చు సాహిత్యాన్ని ప్రజలకు దగ్గరకు తీసుకు రావడం జరిగింది. పదిహేనవ శతాబ్దపు వాడైన శ్రీనాథుడు "వృజభాత్మ, కళారంగానికి పూర్తిగా సమస్తంగా చెందిన బోధనలు వగైరాలుజోర్పబడని, ప్రథమసాహిత్యగ్రంథాలు" వ్రాశాడు "అవి, లౌకిక సాహిత్యానికి ప్రధాన మోదాహరణలు" అన్నారు. సోవియట్ పండితులు: పదిహేనవ శతాబ్దపువాడే అయిన బమ్మెర పోతన ఈయన పద్యాలలో "దేవుళ్ళనంటి మనుష్యుల్ని గాక మనుష్యుల వంటి దేవుళ్ళను" చూస్తాం, పదహారవ శతాబ్దపు భక్తి కవులు కృష్ణదేవరాయలు పెద్దన మొదలైనవారు ప్రభావం పెట్టారు. 19వ శతాబ్దపు తమిళ నూతన యుగకర్త, 19వ శతాబ్దం ఆఖరున వచ్చిన వీరేశలింగం తెలుగు నవల రచనకు ప్రారంభకుడూ, విద్యావేత్తను, కవిత్వంలో తరీసులు ప్రకటించినవి

(మిగతా పేజీలో)

ఇనెస్సా తోప్‌సుఖ్

AG.33 Ti

నొప్పిని అతిశీఘ్రంగా తొలగించడానికి 'ఆస్ప్రో' మాత్రమే మైక్రోఫైన్‌డ్ చేయబడినది

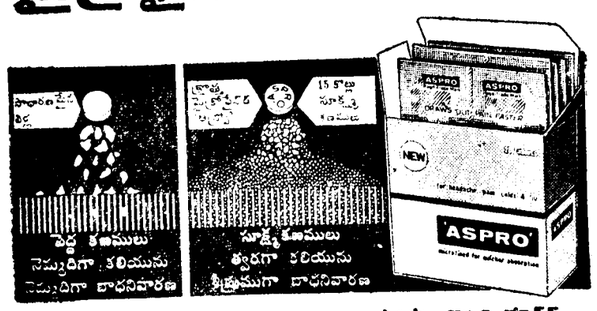

పిటికోపం క్రొత్త మైక్రోఫైన్‌డ్ 'ఆస్ప్రో'ను వాడండి: నొప్పి • తలనొప్పి • ఒళ్ళు నొప్పి • పళ్ళు • జ్వరముతో కూడిన జలుబు • కీళ్ళ నొప్పి • గొంతుక నొప్పి • వంటి పోటు.
మోతాదు: పెద్దవారికి: రెండు బిళ్ళలు. అవసరమైతే మళ్ళీ వేసుకోండి. పిల్లలకు: ఒక బిళ్ళ. వేక డాక్టర్ సలహా ప్రకారము వేసుకోవలెను.
క్రొత్త మైక్రోఫైన్‌డ్ 'ఆస్ప్రో' నొప్పిని నివారించుటకు, ఇప్పుడు మీకు లభించే వాటిలో అతి ఆధునికమైన సాధనము.

క్రొత్త మైక్రోఫైన్‌డ్ 'ఆస్ప్రో' అతి శీఘ్రంగా నొప్పిని తొలగించును

నికోలస్ ఆస్ప్రో

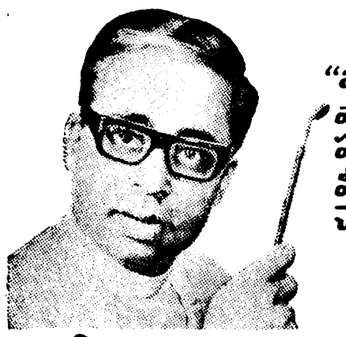

"బరకగా ఉండే పాత కాలపు పళ్ల పొడులు మీ చిగుళ్లకు పళ్లకు చెరుపు చేస్తాయి..."

కాల్గేట్ టూత్ పౌడరుతో మీ చిగుళ్లను, పళ్లను కాపాడుకోండి. చెడు శ్వాసను అరికట్టండి!

పాతకాలపు బరకగా ఉండే పళ్ల పొడులు మీ చిగుళ్లకు, దంతాలకు చెడుపు చేస్తాయి, పళ్లపై మండే ఎనామెలను అరగదీస్తాయి. కాల్గేట్ టూత్ పౌడరు అతి మెత్తగా ఉంటుంది. దాని లోని మనపు నెమ్మ పదార్థం మీ పళ్ల మీది పాచి పొరలను తొలగిస్తుంది. అది మీ చిగుళ్లను మృదువుగా తోముతుంది. కాల్గేట్ లోని పుష్కలమైన నురుగు నోటి దుర్వాసనం లోపల కొచ్చుకొనిపోయి చెడు వాసనను, దంతక్షయ కారకములైన సూక్ష్మక్రిములను తొలగిస్తుంది. అందువల్లనే, కాల్గేట్ టూత్ పౌడరు చెడు శ్వాసను శాశ్వతమే అరికట్టి, దంతక్షయమును నివారిస్తుంది. దాని చల్లని, తుళ్లసకరమైన రుచిని మీరెంతో మెచ్చుకుంటారు కూడా!

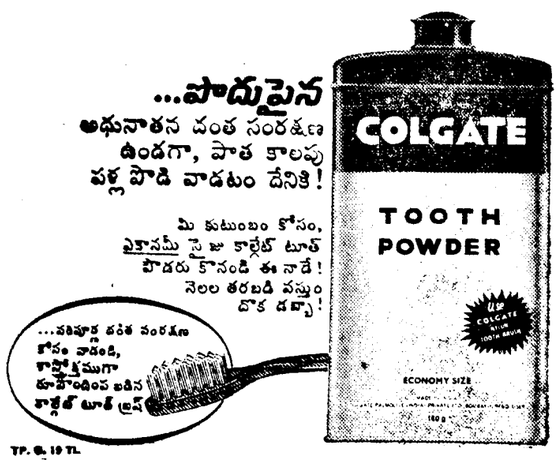

మెడికల్‌కోర్సు & రిజిస్ట్రేషన్

తక్కువ వ్యవధిలో R.M.P. శిక్షణ మరియు ఇంజక్షన్ నూతన పద్ధతులలో తెలుగుభాషలో వగైరాలు నేర్పబడును ప్రభుత్వ రజిస్ట్రేషన్ పొందు ఏర్పాటు చేయబడును.

వివరములకు రూ. 1.10 పంపండి.
DR. D. HANUMANTHRAO.
L.I.M.S.
Phone: 74693.
MAHANKALI ST.
SECUNDERABAD.

(JANATA)

JUPITER

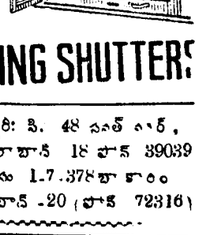

ROLLING SHUTTERS

ఫ్యాక్టరీ: పి. 48 సనత్ నగర్,
హైదరాబాద్ 18 ఫోన్ 39039
ఆఫీసు 1-7-378 బషీర్‌బాగ్
హైదరాబాద్-20 (ఫోన్ 72316)

పోయిన యౌవనము

బలము, ఉత్సాహము యౌవనము పొందుటకు గాను స్త్రీ పురుష సంబంధ రహస్య వ్యాధుల నివారణ కొరకు గాను మీరు వ్యయం గా

డా॥ చౌదరి (పేర్ని మింట్ రజిస్ట్రారు) గారి ఉదయం 9-00 నుండి 1.00 గంట మరియు మధ్యాహ్నం 3-00 నుండి 8-00 గంటలవరకు సంప్రదించండి

రాయల్ డిస్పెన్సరీ
కారంగ్ టాకీస్ ఎదుట
బాంబాయ్ రోడ్ హైదరాబాద్

ఆరోగ్య అనారోగ్య పరిస్థితులలో మహిళలు
ఆరోగ్య సౌభాగ్యములకు ఆధారపడునది లోధ్ర
66 సంవత్సరముల నైగా ప్రసిద్ధినొందినది

కేసరి కుటీరం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
రాయవేలు, మద్రాసు-14
ఏజెంట్లు:
పీతారామ జనరల్ స్టోర్సు (ఏజన్సీస్)
విజయవాడ-సికింద్రాబాద్-మదురై-
బరహంపురం-బెంగుళూరు

ఒక మాలి - రెండు పూలు

(3వ పేజీ తరువాయి)

హాస్పిటల్ నుంచి వచ్చిన ఉత్తరం కంటపడింది మెంటల్ హాస్పిటల్ నుంచి ఏం ఉత్తరం వస్తుందా అని ఆత్రుతగా చదివింది. అందులో యిలా ఉంది

"శ్రీ ప్రసాద్ గారికి

రాండేళ్ళ క్రితం అనారోగ్యపుల్లపడ్డ హైదరాబాద్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌కు జరిగిన రైలు ప్రమాదంలో మరణించినవనుకున్న ఒక పేషంటు మా టీడి మెంటులో ఉంది. ప్రమాదంలో తగిలిన దెబ్బకు అమ్నీషియా మతి భ్రమగా కల్గింది. ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నించినా అవిడను గుర్తించి వివరాలు చెప్పలేదు వారం రోజులనుండి అవిడ తన పేరు విమలనని, మీరు తన భర్త అని మీ అడ్రసుయిచ్చి విమ్మల్ని పిలిపించమని కోరుతున్నారు దయచేసి ఒకసారి వచ్చి పేషంటును గుర్తించి మీకు సంబంధంలేనట్లయితే తీసుకొని వెళ్ళవలసిందిగా కోరుచున్నాము"

మీ పరిపాలకుడు
మెంటల్ హాస్పిటల్

ఈ ఉత్తరం చూడగానే జానకి మనస్సు విలవిలలాడిపోయింది. "ఇదంతా ఈయనకు విశాఖపట్నంలోని ఆఫీసు పని? వాకు కూడా చెప్పలేదు ఎన్నిసార్లో జానకి! విమలను తుపిస్తున్నావు అని అన్న ఈయన నేనా యిలా చెప్పాడంటూండ వెళ్ళిపోయాడు అవిడ బతికుందని తెలిసి నేనే నేనైతే ఈయన చెందుతానా! నేనుకూడా ఆయనతో వెళ్ళి చూడకపోతే అవిడను అందుకే కాబోలు నేను వస్తానన్నా రావద్దని వదించాడు" అని ఆలోచిస్తున్న జానకికి తన వివాహ జీవితంలోని విశేషాలు జ్ఞప్తికి వచ్చాయి.

రాలు ప్రమాదంలో విమల మరణించిందని తెలిసిన తరువాత ప్రసాద్ తలిదండ్రులు ప్రసాద్‌ని వివాహం చేసుకోమని బలవంతపెట్టారు. పెళ్ళిమాట తలెత్తగానే విమల యింకా తన స్మృతి పథంలోంచి తొలగిపోలేదని. తాను ద్వితీయ వివాహానికి సమ్మతించలేనని. ఏవేవో కారణాలు చూపించి దాటేశాడు ఓ సంవత్సరం కాని తలిదండ్రులు పెద్దవారవుతున్నారు. పట్టుబట్టడం వలన హైదరాబాదునుంచి వచ్చిన జానకి సంబంధానికి అంగీకారం తెలిపాడు ప్రసాద్. నిరాడంబరంగా పట్నం లేకుండా వివాహం జరిగింది

జానకి అప్పటికే బి.ఏ ప్యాసయింది పదవితరగతి అరంచేసుకొని తన విషయంతోనూ, అందచందాలతోనూ, ప్రసాద్ హృదయంలో స్థానం ఏర్పాటు చేసుకుంది. అచిరకాలంలో జానకి సాహచర్యంలో ప్రసాద్ విమలను మరచిపోతున్నాడు "విమలపోయి యేడాదు వారిని నా జీవితాన్ని సుఖమయం చేస్తున్నావు. విమలనుకూడ మరిపించేస్తున్నావు నీరుణం ఎప్పటికీతీరుకోలేనిది" అని జానకిని మనసారా ప్రేమించి ఆమె నుదుట చూసాడు ప్రసాద్.

మెంటల్ హాస్పిటలునుంచి ఉత్తరం రాగానే ప్రసాద్‌కు ఎదురైన సమస్య జానకి. విమల బ్రతికుందని జానకికి ఎలా చెప్పడం? జానకిని వివాహం మాడానని విమలకెలా చెప్పడం? ఆశ్చర్యంగా తొందరపడి నిజం తెలుసుకోకుండా జానకి గొంతుకోశా నేమోనని ప్రసాద్ బాధపడ్డాడు.

ఈ ఉత్తరం చూచిన జానకి అన్ని వివరాలు ఆలోచించి మధ్యలోవచ్చిన తిను మధ్యలో తిప్పకుంటే మర్యాదగా ఉంటుందనే నిశ్చయానికి వచ్చింది వోటితో చెప్పలేక ఆయన ఈ తరం యిక్కడ పెట్టి వెళ్ళిపోయారు అవిడ యిక్కడకు వచ్చే వాన్నారు మేమిటో? వాళ్ళిద్దరూ మరి పేరగా, ఆనందంగా ఉంటే వాళ్ళకేను అడ్డుపోలశింద్రిదా! ఆవిడ నన్ను ఎలాచూస్తుందో? ఆవిడ వచ్చిన తరువాతి ఈయన ఎలా చూస్తారో! ఏమైనా వాళ్ళిద్దరిమధ్యనే నందుకు? మధ్యలో వచ్చినదాన్ని మధ్యలో తిప్పకుంటే బాగుంటుంది ఆయన అందానికి నేను అడ్డు రాకూడదు వారి కతుకు నేనుకతికి వలపించిందే" అని యింటికి తిరిగివచ్చి తాళంచెవి పక్కింటివారికిచ్చి తన పట్టలు, నగలు, అన్నీ తీసుకొని మద్రాసు వెళ్ళిపోయింది అక్కడ తన స్నేహితురాలి సహాయంతో ఒక స్కూలులో టీచరు ఉద్యోగం సంపాదించి తన జీవితమార్గం ఎన్నుకుంది.

కాలాన్ని పట్టం వెళ్ళిన ప్రసాద్ మెంటల్ ఆసుపత్రి నూపర్వైజరును కలుసుకొని తన వివరాలు తెల్పగా ఆయన విమల దగ్గిరకు తీసుకొనివెళ్ళాడు అంతవరకూ ఆటూయిటూ చూస్తున్న విమల అడుగుల చప్పుడు విని చూచి మంచం దిగి "ఎమండి వచ్చారా! యింతసేపుకిక్కి పోయారేమిటి? అత్తగారు మామగారు ఎలాగున్నారా అటూ ప్రశ్నిస్తున్న విమలను చూచి "ఏలా! ఎవ్వాళ్ళయింది నిన్నుచూచి రండేళ్ళు అప్పటిలాగే ఉన్నావట. రాలు ప్రమాదం జరిగిన వంతి రోజులో విశ్వాసానే అక్కడకు వచ్చి నీలో ఏం అందర్నీ విచారించాను. ప్రమాదంలో మరణించినవారి పేర్లలో నీ పేరు చూశాను ఆ హృదయవిదారక దృశ్యం చూడగానే తల తిరిగిపోయిందనుకో! అసలు జరిగిందేమిటి?"

"మీరు నన్ను లెజవడలో రైలు ఎక్కించారు గుర్తుందా! తెలవారిట్ట అనకాపల్లి స్టేషనుయినతలకు స్టేషనుద్ద కాబాగా వచ్చింది. అప్పుడు విపరీతమైన గాలితో వానవచ్చింది. రైలు అనకాపల్లి సరిపోయేలోగా తప్పు పిల్లలు యిచ్చి కేమోనని! ఆ సేపు నలో నుంచొని ఉన్న బండిని దిగొంది. బలమీద కూర్చొన్న నేను క్రిందపడి పోయాను. తరువాతి ఏంజరిగిందో నాకు తెలియదు! నేను కళ్ళు తెరిచేటప్పటికి ఆస్పత్రిలో ఉన్నాను ఓవారం రోజులకి తేలే మళ్ళీ లోకంలో పడ్డాను మీరెట్లా ఉన్నారోనని బెంగపెట్టుకొన్నాను. మీ అడ్రసు యిచ్చి విమ్మల్ని పిలిపించమని అడిగాను. అయితే పోదాం రండి మన ఊరికి" అని అంటున్న విమలను ఓదార్చి కాళ్లుకొంజండి కర్నూలుకు తీసుకొని వచ్చాడు ప్రసాద్

కర్నూలుకు వచ్చాడేకాని తలలో తాను మనిషపడటం మొదలు పెట్టాడు ప్రసాద్. తన వివాహం పంతి విమలకు చెప్పే ధైర్యం లేకపోయింది. ఆపంతి చెపితే విమలకు మళ్ళీ మతి వత్తిభ్రమణ కలుగుతుందేమోనని అనుమానం కల్గింది జానకిని ఎటా పరిష్కరం చేయాలి! దానివలన పచ్చే పలితాలనేలా ఎదుర్కొవాలి అని యింటికి వచ్చిన ప్రసాదుకు తాళం ఎదురైంది ప్రసాదు యింటికిరావడం చూచిన పక్కింటాయన తన పిలవనిచే తాళం పంపించాడు తాళంతీసి లోపలకు వెళ్ళారు ప్రసాద్ విమలలు ఎక్కడ జానకి వస్తువులు గాని, వస్త్రాలు కాని, చీరలు గాని కన్పడలేదు జానకి ఏమైందోనని బంగారుపడాడు ప్రసాద్. టేబుల్ లైటు కింద ఉత్తరం చూశాడు "ఈ యింటో నాకు యింకా సానం లేదు. నేను నా బ్రతుకు తెరువు చూసుకోడాన్కి వెళ్ళిపోతున్నాను. నన్ను వెదకడాన్కి ప్రయత్నించకండి" జానకి అని అందులో ఉంది. ఇదిచూచి జానకి తన సౌజన్యంలోపం ఎంతిత్యాగం చేసిందోనని మెచ్చుకోకుండా ఉండలేకపోయాడు ప్రసాద్.

కాళ్లుకొంజలయింది. ప్రసాదు తిట్టి కొడుకును చూచి పోదామని కర్నూలు లాచ్చిందోకోజాం. ఇంటిముందు రిక్షా ఆగడంచూచి విమల యింట్లోంచి బయటికొచ్చి "రండ తయ్యా! ఇదేనా రావడం! మామగారు కులాసాగా ఉన్నారా అని ప్రశ్నలమీద ప్రశ్నలు కురిపిస్తున్న విమలనుచూచి నిర్ఘాంతి పోయ్యారు మీనాక్షమ్మగారు.

"విమలతల్లీ నువ్వు క్షేమంగున్నావా! ఇవాళ లేచి ఏవరిమొహం చూశానో మంచి వార్తవిన్నాను! అయితే వాడు మాకు తనవివరం రాయలేదేమే! అని అంటూ యింట్లోకి వచ్చి అన్ని గదుల లోకి ఒక్కసారి తిరిగివచ్చారు.

"అ తయ్యా! దేనికోసమో కతుకు తున్నట్టున్నారు! ఏం కావాలి?

"జానకేది?"

"జానకెవర తయ్యా?"

"నీకు చెప్పలేదా వాడు: నువ్వు రైలు ప్రమాదంలో చనిపోయిన వని తెలిసి వాడు అన్నం ముట్టక, నీకు తాళి అదొకమాదిరిగా ఉంటే యిట్లా కొంతకాలం గడిస్తే పిచ్చివాడవుతాడేమోనని భయంవేసి మళ్ళీ పెళ్ళిచేసుకోమని మేము పోరు పెట్టాము. మొదట్లో ఒప్పుకోలేదుకాని తరువాతి అంగీకరించాడు. జానకిని వివాహమాడాడు. చదువుకున్నదైనా ఎంతవినయం. అణకువ అన్నిపనులూ ఒచ్చు! ఓఏడాదినుంచి యిక్కడుంది! ఎక్కడకు వెళ్ళిందో ఏమో! "అలాగా! జానకి ఏమంటోందో చెప్పలేదు గదా నిన్నుండి అడుగుతాను" అని విమల అంటుంటే ప్రసాద్ ఆపేరుతుండి వచ్చాడు. తలివి చూచి "అమ్మా ఎప్పుడొచ్చావు" అని కుశలప్రశ్న వేశాడు.

"ఏరేరా! నేనెప్పుడొస్తే నీకేం! ఈయ్యా ఉత్తరాలే రాయడం మానుకున్నావు విమల బ్రతికుందని జానకి వెళ్ళిపోయిందని కానిరాకూడదు జానకెక్కడకు వెళ్ళిదిరా! తీసుకొస్తే నువ్వే వెళ్ళగొట్టావా!

"నేను వెళ్ళగొట్టలేదమ్మా! జానకి వెళ్ళిపోయింది నేను నిశాలపట్నంవెళ్ళేసరికి ఇంటిలో అప్పుడప్పుడు రాశి ఉత్తరాలల్లమీద పెట్టి వెళ్ళిపోయాను అనుచూచి వెళ్ళిపోతున్నానని చిన్న చిట్టి రాశి వెళ్ళిపోయింది"

"ఏమండీ! ఈ కాలం మేమిటి? జానకిని వెళ్ళనీమకున్న పంతి నాకేదు చెప్పలేదు? ఇంత మోసంచేస్తారా" అని విమల దబాయించి అడిగింది.

"ఎందులో మోసం ఎగుంది విమలా! నువ్వు మెంటల్ హాస్పిటల్‌లో ఉన్నవని నిన్నా! నీకు యిటాంటి వివరాలు చెపితే మళ్ళీ నీకు మతిభ్రమించ కల్గుతుందేమోనని చెప్పలేదు అందువలన నీవు దిక్కుమాడకుండా పోతావేమోనని అనుమానంపడింది అయినా అంతి పూర్వప్రమాదంలో చక్కుకున్నవాళ్ళు బతికి బట్టకట్టడమే అగుగు నీ పేరు చనిపోయినవాళ్ళ లిస్టులో చూశాను. అక్కడకే నువ్వు పోయినతిగా వాళ్ళి పంతి రు. ఆగాలని నేను జానకితో వివాహం ఒప్పుకోలేదు"

"ఒరెయి యిం అమ్మ నువ్వు నన్ను నమ్మకోని రెండో పెళ్ళి అని అయిన సంశయించకుండా వివాహం ఆడిన జానకి బ్రతుకు బందిలు చేసుకుంటావా జానకికైనా ఏమితక్కువ! అందం చదువు రూపం, గుణం అన్నీ ఉన్నాయి వెళ్ళిపోయి దిదా అని విమలతో కులుకుతున్నావా! వెళ్ళిపోయినంతి మాత్రాన నీ భార్యకాదు బాగుంద టా! నీ భార్యకాదు తీసుకోవాలి కున్నావా! ఏమైన నీవు చేసేపని బాగుండ లేదు గా పిలవనే తీసుకొనివిరా! నీవు బరువైతే వాడగ్గరుంటుంది పిచ్చిపిల్ల ఎక్కడుందో ఎన్ని పాలుపడుతుందో!" అని తల్లి ఒకవైపున

"ఏమండీ మాటాడరా! చెల్లాయిని తీసుకుగా వలసింది ఏమైనా పరే" అని విమల మళ్ళీ వైపున అంటుంటే

"ఎక్కడుందని తీసుకురమ్మా! రెండు పేపర్లో ప్రకటిస్తాను అంతకంటే మనం చేయలిగింది లేదు!" అని తల్లిని భార్యని సమాధానపరిచాడు.

పేపర్లో ప్రకటన కలుపడిన పది రోజులకు మద్రాసులో జానకి పని చేస్తున్న స్కూలు హెడ్‌మిస్ట్రెస్ పద నుంచి ఉత్తరంవచ్చింది అందరూబయలు దేరి మద్రాసువెళ్ళి హెడ్‌మిస్ట్రెస్‌ను చూశారు ఆరోజుకు జానకి సెలవుపెట్టి దని యింటి అడ్రసు యిచ్చింది అం అడ్రసు ప్రకారం వెళ్ళక్కంటూ యిలు కనుకున్నారు.

ఇంటిముందు టాక్సీ ఆగడంచూచి జానకి కబురు అయితకు వచ్చి.

"ఎరుండీ వచ్చారా! అత్తయ్యా మామగారున్నారా! నువ్వు విమలక్కవు కదూ! మీరంతా యిక్కడకు రావడం నాకు సంతోషంగా ఉంది. ఉండండి వంటకు ఏర్పాటుచేస్తాను" అని సాదరంగా ఆందర్నీ యింటోకి తీసుకొని వెళ్ళింది. తరువాతి వాళ్ళు వచ్చిన ఉద్దేశం తెలుసుకొని.....

"అక్కా! నేనెందుకు మళ్ళీ రావడం! నీ సౌజన్యాన్ని ఆశించి ఓ సంవత్సరం వారి సేవకురాలాల్సి వచ్చింది చూశేను. నీ సౌజన్యాన్ని శాశ్వతంగా ఆశించి మా మధ్య కలతలకు నేను కారణం కాలేను ఏక్కడున్నా మీ అందరి మేలు కోరుకుంటాను".

"పిచ్చి జానకీ! విధిచేతలో మనం కీలుబొమ్మలం ఆయనను బాలాగే నీవుకూడా అగ్నిసాక్షిగా వివాహం చేసుకున్నావు ఆయన మీద నాకెంతి హక్కుందో నీకూ అంతేఉంది. నాదగ్గిర దర్జరి నీవు నిశ్చింతగా ఉండొచ్చు" మరు మాటాడకి నాతోరా అని జానకిని బప్పించింది విమల

జానకి తన ఉద్యోగానికి రాజీనామా యిచ్చింది. అందువల్ల మళ్ళీ కర్నూలు చేరుకున్నారు. విమలా, జానకి లు ప్రసాద్ సంసారి జీవితాన్ని సుఖమయం చేశారు "మీకేమండి రైలు ప్రమాదం రావన్నా వచ్చింది కానీ యిద్దరు పెళ్ళాలని సంబాదించారు" అని విమల అప్పుడప్పుడు దెప్పిపొడుస్తుంటే "మీ యిద్దరూ నా రెండుకళ్ళు అని ప్రసాద్ యిద్దర్నీ దగ్గరకు తీసుకునేవాడు.

ప్రసాద్ యిద్దరు భార్యలతో కులాసాగా ఉంటే, అతనంటే గిట్టనివాళ్ళు "ప్రసాద్ విమల అనే భార్య బ్రతికుండగా ప్రభుత్వ పర్మిషను లేకుండా జానకిని వివాహంచేసుకున్నాడని యిది చట్ట విరుద్ధం" అని ఒక పిటిషను ప్రభుత్వానికి పంపించారు. గవర్నమెంటువారు ప్రసాదుని సంజాయిషీ కోరగా తాను ఏ పరిస్థితులలో ద్వితీయ వివాహం చేసుకున్నది వివరించి సమాధాన మిచ్చాడు. ప్రభుత్వమువారు హాస్పిటల్ అధికారులతోనూ రైల్వే అధికారులతోనూ ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు జరిపి ప్రసాదు ఏమంటాడోనని "నువ్వు ఎవరినైనా ఒదులుకోవాలి"అని నోటీసుయిచ్చారు. "నాఉద్యోగం అయినా ఒదులుకుంటాగాని ఎవర్నీ ఒదులుకోలేను" అని జవాబిచ్చాడు.

ప్రభుత్వానికికూడ ఏం చేయడానికి తోచక ప్రసాద్ వివరించిన పరిస్థితులలో యిద్దరు భార్యలను కల్గియుండుటకు ప్రత్యేకం అనుమతింపబడ్డాడు. అందులో ప్రసాద్ పరుష్య పరిష్కారి అయిపోయింది.

తిమ్మన కవిత్వములో శృంగార రసపోషణము

(3వ పేజీ తరువాయి)

పారిజాతాపహరణము నోట నుపూర్వి స్వమీయాని చెప్పుతిప్పదు జలదాంతి తంద్రకూ పద్మాలాంగియ వి ఎంగిన స్కంధ యువమాలం కారములో వర్ణించి పాడోయి మవివంగడు

ఇంకను ఆ కోపపోములో పత్యి హరీంద్రదివందను బాధల కోర్కెలకు మదహస్తి హ పతి పద్మినిలి వన్న దట.

చు॥ అరిదము పెక్కు కేతిం పటాంతల చంచలమైన తాళ్ళతో దురు అవలుము వడిగా బిందం గెడు గి తిరిటులో దిరిగెడుబండి కిడవగిరిన భిమి యించు మంటబోడవా హరిపసు దెంచ పత్యిపసుదెంచితి కాంచన పౌదవీరికి

ఇక శ్రీకృష్ణుడు తన తాతతో తుడై మిక్కిలి తీపాటతో బండిత్రాసుల పగిం పడివిరిగా పగిడుచున్న మనసుతో సాత్రాజితి యొక్క బంగారు మంచమైన మేడల బిగపకు పచ్చినాడట "హరిపసు దెంచె పత్యిపసుదెంచిన కాంచన పౌదవీరికి" ఈ పదమల పొందిన బంగారములో పవరిత్తులు పొదిగిటువన్నవి ఆ పొందికి ఒక అవ్యాపనీయమైన అందమును కల్గించి ఇక ఈ దుర్కు భాజనమైన ప్రపంచంలోనికిరాగ ఆ ఆనందమయ ప్రపంచంలోనే శాశ్వతముగా నుండి పోవలయునని పించును

మరొక పద్యమును గమనింతము

ఉ॥ కొందఱ మంగళంబులను గొందఱ జంకెన వాడెలూపులం గొందఱ తేలివన్నలదగూల్పడ శేషుచుం కిరీటంబోయిను ధ్యాందిన భానుమండలకరావళిహాళిని వడియున్న తీం దలపలించుచు మ్రుగువడగొని

యోతియ విస్మితాత్ముడై పత్యిభామా పాదలీలకిచ్చి "బలములేని వారల పరిపాలించి పద్మము బలతో డ నెన్నరిభాగ్యజాతి పుష్పవిత్రాంతి వెతగించివారా! యేమి? అని యనుమానించుచు తన మనసును వెలికి దోపనీయక కోపప్రహారమునకు చేరవాడట.

పైపద్యములోనున్న తిమ్మన నాటకీయతను గలకింతము వాసుదేవుడు కలిగి తెలను రహస్యమైన మాటలతో గొందరివి బెదరి చు చూపులతోకొందరివి కళపగుచుకొని మిటమిట్యాన్వ్యమందలి న్యాయకోణముయొక్క తీక్ష్ణతనే వ్యక్తపరిచియు తీయ్యకలేదని పాడట అవిరాముగా పరిజనులను బెదరించుచు లీలామానవ విగ్రహుడగు కృష్ణపరిణామ్ని రూపము కావ్యపరిచయములో నిమగ్నులైన మనకు లీలగా గోచరించును పట్టవ తాతేములలోర్కి మిక్కిలి నివతో శ కిరంతియు ధావోసి తపసు, కనిసినను కావరాని యారూపమును కన్నిరప శేషు పద్యోత్తిములను రచించిన తిమ కార్యుని ప్రతిభ చేతని యగ్గడింపుము మన మనస్సుల శాశ్వతంచి పరాలోకమును విస్మరింపజేసి సత్యభామా కృష్ణుల విప్పుడు జూచుచున్నామా యనుభ్రాంతిని కల్గింపజేయు కవితాశక్తిని తిమ్మనగూర్చి యేమి వయదుము (వాయుటగూడ వర్ణులమే అలిగిపరున్న పత్యిభామను జూడ కృష్ణుడు సూర్యుడు (సూర్యుని) నివేదికి వడిపోయిన తీ పరిణతు పచ్చిన దట. అతిరక్తని పరిణాలంకారము

పరిణాలంకారమునకు మంచి యుదాహరణము.

తిదవంతిరుడు కృష్ణుడు విదవ అల్లతో వీవగా పత్యిభామ మన్మథాగ్ని నాలుగ్గా పుట ఈ క్రింది పద్యమునం జూడండు

ఉ॥ అంతిటం బారజాతి కుసుమాకతి నూతిన దివ్యవాసన ల్యింతిలు నేయం దానియిం విస్మయ మంచు ముమంగ ప్రాణయ కాంతి కృపాహంబు నలదెలు వాసే పత్రిత తాలవృంతం గాంతువిజాలు బాష్పకణికాళి పృథులోరసాంగియ

పారిజాతపు పరిమళము కృష్ణునితో ఇక్కడకుగూడ ప్రవేశించింది అనగా కృష్ణుని మేనంతయు దాని పరిమళముతో నిండిపోవచున్నది. పరిమళము పెడవిది కాబట్టే పత్యిభామా కృష్ణుడు ప్రవేశించు సంగతి పసిగట్టి కొనియున్నది ఇంతకు పూర్వము పారిజాతి కుసుమము నేమో తెలియని పత్యిభామ పైతము దానివాసనవచ్చిందట అందు వలనే కాబోలు! "పరిమళము పెడదు వాడ: పరుగుము దిప్పదు పగ్గాలిరి తింపై పొడుము జాడ మనోహరుడు నీకుమరుజము" అని పారదునే చెప్పించినాడు

పిమ్మట ఆకసుసుమయొక్క వాసన గుబాళింపగా ముసుగుతీసి యా కోపగృహము నలువెపుల బరికించి చూచి నివసాలుట్టో లీచుచున్న పతిని గనిని "బాష్పకణికాళి కృతిలోనే నాంతియై తలవంచుకొని కొలనుల నుండి నీళ్ళటి చుక్కలు పలువని చెక్కిళ్ళ నుండి జాలువారు లవలీలతి యా కులందు బడిన మదుబిందువులను పురుడంగా మఱల ముసుగు బెట్టినది పత్యిభామ ఆ మెకళ్ళలో నిండిన నీళ్ళటి బిందువులు మొగలవలె నున్నవట కనీళ్ళు ముసుగు సోము చక్కగా పొలి వాడు ఆ తరువాతనున్న కంద పద్య పాదములను జూడుడు

"పలువని చెక్కుల లవలీదళ పతితి మరందబిందు తోబురుడింపన్" అని నవ్యాపనీతి పమావమను పదములు జోడించినాడు.

తరువాతి శ్రీకృష్ణుడు పత్యిభామ నమనయిచు పద్యము లొక్కటి ఒక్కటి మేలిమి బంగారపు తునకలు. అట్టి మేలిమి బంగారు తునకలు ఈ ప్రబంధమందు కోకొలలు. అంతటి అపమానమైన పొందిన్యము కలిగినవి నుకనే ఆంధ్ర సాహిత్య పాఠములోను రాయల యుగసాహిత్యములోను ఆంధ్ర కవితా పితామహుడగు అల్లసాని పెద్దనార్యుని తిరువాతి కవులంపదగిన వాడు తిమ్మనయవాడు. పెద్దన మనుచరితతో తులతూగదగినదీ కావ్యము అందు కేమాత్రము సందియము లేదు. అల్లసాని వారి పరూధినికి ఏమాత్రము తీసిపోదు అంది తిమ్మన పత్యిభామ. మతిలో చెలు ఆలోచించి చూచినచో నదువు వారికున్నవులను పరూధినిన్న పత్యిభామే ఎక్కువగా ఆకర్షించును. అట్టి పాత్రను సృష్టించుటగాని, శ్రీ విహారజనుమను కవులకు సాధ్యమైనట్లు చూపుటగాని మతిలేయ యితరులకును సాధ్యపడలేదనిచో నతిశయోక్తి కాదు.

(ఇంకా ఉంది)

శస్త్రచికిత్స లేకుండా విశ్రాంతి పొందగలరు

బలహీనత మరియు అనేక విధములుగా సాధారణమైన మందులను తీసుకొనుట వలన జబ్బు నయముగా విసుగు జెందిన రోగుల వెంటనే 20 సంవత్సరాల అనుభవంతో ప్రఖ్యాతి గాంచిన డా॥ రాయ్ సెంట్రల్ మెంటల్ రజిస్టర్డు నెక్ స్పెషలిస్టును సంప్రదించి తమ జీవితమును మలుపంతం చేసుకోగలరు

వరములయొక్క బలహీనతను మందు వల్లనేగాక విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రముల వలన కూడా బాగు నయిగలదు దీనివలన అతి త్వరలో విశ్రాంతి పొందగలరు సంప్రదించు సమయం ఉదయం 8.00 నుండి 1.00 సాయంత్రం 4.00 నుండి 9.30

రాయ్ మెడికల్ హాల్
(1వ అంతస్తు సెంట్రల్ మెరిడియన్ రోడ్ మహాకాళి టాకీస్ ఎదుట)
సికింద్రాబాద్
(EDWIN) Phone 72184

మీకు తెలుసా?
'దంత శుభ్రత' అంటే
సరైన అర్థం తెలుసుకోండి.

తమ దంతాలను శుభ్రపరచుకొనుటకు పుగాకును వాడిన చాలా మంది దంతక్షయాన్ని అరికట్టుకొనలేకపోయారు

చాలా మంది పుగాకు చూర్ణమును తమ దంతధావనకు వుపయోగించి జీవితాంతము ఆరోగ్యవంతమైన టీపిడ్డలను కలిగి వున్నారు

ఇదంతా యెందువల్లనో మీకు తెలుసా?

పుగాకు దంతక్షయాన్ని అరికట్టే శక్తి గుణాలు కలిగిఉండటమే! ఇప్పుడు పుగాకు అవసరం లేదు దాని సారంలో 'ఇప్కో' (IPCO) 'ఇప్కో' టూత్ పేస్టు ప్రత్యేకమైన పుగాకునుండి తయారు చేయబడిన ఆయుర్వేద సంబంధమైన టూత్ పేస్టు

"ఇప్కో" మీరు ప్రతిరోజు వుపయోగించుట మూలంగా మీకు

(1) పండనొప్పిని తగ్గిస్తుంది.
(2) దంత క్షయాన్ని అరికట్టుతుంది.
(3) రక్తస్రావం ఆపుచేస్తుంది.
(4) పయోరియా మొదలైన జబ్బుల నుండి మిమ్ములను శీఘ్రతరంగా రక్షిస్తుంది.

"ఇప్కో" టూత్ పేస్టు మీకు తప్పక దంత సంబంధమైన బాధలనుండి వుపశమనం కలిస్తుంది.

ఒకసారి వాడిచూడండి. మీకే తప్పక తెలుస్తుంది.
ఒకసారి వాడారంటే మీరు మరొకరం పేస్టు కోసం పోరు

తయారుచేయువారు:
ఆశా ఇండస్ట్రీస్
వడియార్ (గుజరాత్) ఇండియా

ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:
మెసర్స్ అనిల్ ట్రేడర్స్
14-3-196 గోపీమహల్, హైదరాబాదు-12

ఇంకా ఈ క్రింది షాపులలోను దొరకును
కథియావార్ స్టోర్స్ హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు
పటరాజ్ మెడికల్ హాల్ : ఆగాంగ పేట
నవరత్న జనరల్ స్టోర్స్ : బ్యాంకు వీధి, హైదరాబాద్
యునైటెడ్ మెడికల్ హాల్ : మలక్ పేట.

సూచన:- మొదటిసారిగా దీనిని వుపయోగించేవారు కొద్ది కొద్దిగా మాత్రమే వుపయోగించవలసి వుంటుంది.

సూటింగ్స్
మీరిదివరకు చూచిన ఆలోచించిన ఊహించినవాటికి భిన్నమైనవి
మా ప్రత్యేక పలక్షన్‌నుంచి
మా అభిరుచికి, అభిలాషకు అనువైనవి ఎన్నుకోండి
బడెటు పూర్వపు రేట్లకు ఇచ్చెదము
షర్టింగ్స్ అండ్ బుష్ షర్టింగ్స్
ప్రత్యేకంగా దరించడానికి. సంవత్సరమంతా అభివచ్చునవి
టెరిలిన్ టెరీన్/ ఉన్ని
టెరిన్/ కాటన్ అండ్ సిల్క్స్
TEREX Shopping Centre
ఒక్కసారి ఇటురండి-
మీకుసమైనవి ఎన్నుకోండి
ఆబిడ్ రోడ్ - హైదరాబాద్
ఫోన్: 53092
(A.A.)

సువాసన మరియు రుచికీ....
REGISTERED TRADE MARK

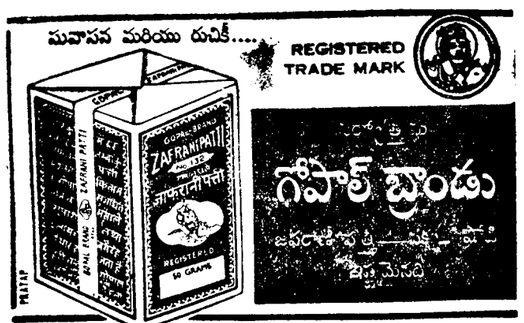

హరిచంద్ శ్రీగోపాలు
హైదరాబాద్ స్టాకిస్టులు:
ఖాలియా స్టోర్స్ సులాన్ బజార్
కాయ ఖాలియా స్టోర్, ముజఫర్ జాహి మార్కెట్

ఏవిధంగాచూసినా అత్యుత్తమమైన సైకిల్! నార్టన్

దాని నిర్మాణం ఎంత అందంగా, దృఢంగా, సక్రమంగా వుందో చూడండి. దాని వేగాన్ని పరిశీలించారా? ఏ సైకిల్ కూడా దాని వేగంతో రోడ్ మీద వెళ్లలేదు. దాని ఖరీదును కూడా గుర్తించండి; ప్రపంచములో ఎక్కడైనా, సైకిళ్లలో అది అత్యధిక విలువ గల సైకిళ్ళ!

సైకిళ్లలో ఉత్తమమైనది—ధర ఎంతో సరసమైనది!

హింద్ సైకిల్స్ లిమిటెడ్, 250, వర్లీ, బొంబాయి-25.

COBRA/GYA HIND 9A TL